

Sygn. akt X GC 382/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 kwietnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach X Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Leszek Guza
Protokolant:	Anna Rogal

po rozpoznaniu w dniu 17 kwietnia 2014 r. sprawy

z powództwa **J. O.**

przeciwko (...) **Spółce z o.o. w O.**

o zapłatę

- 1) zasądza od pozwanego (...) Spółki z o.o. w O. na rzecz powoda J. O. kwotę 103 065,10 (sto trzy tysiące sześćdziesiąt pięć 10/100) zł z odsetkami ustawowymi od dnia 9 października 2013 roku do dnia zapłaty;
- 2) w części dotyczącej żądania zasądzenia kwoty 5 309,56 zł postępowanie umarza;
- 3) zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 9 036,00 (dziewięć tysięcy trzydzieści sześć 00/100) zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSO Leszek Guza

Sygn. akt X GC 382/13

UZASADNIENIE

Powód J. O. wniósł o zasądzenie od pozwanej (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w O. łącznej kwoty 108.374,66 zł wraz z ustawowymi odsetkami tytułem zapłaty zaległości, na podstawie porozumienia pisemnego, zawartego pomiędzy stronami, wynikającego z umów subrogacji, na którą złożyły się odsetki karne z tytułu opóźnienia w płatnościach rat należności od czwartej do ósmej (kwota 40.424,44 zł) oraz pozostałe do spłaty raty (kwota 60.515,70 zł) wraz z należnymi dalszymi odsetkami (kwota 7.434,52 zł).

W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwana uznała umowy subrogacji z 20 sierpnia 2010 r. oraz z 19 listopada 2010 r. za bezwzględnie nieważne, gdyż zostały zawarte niezgodnie

z prawem. Zdaniem pozwanej(...)w O., poprzednik prawny pozwanej, którego zobowiązania pozwana przejęła, winien był zawrzeć umowę po przeprowadzonej procedurze wyłonienia oferenta w trybie przetargowym. Tymczasem umowa została zawarta z pominięciem ustawowych wymogów.

Zdaniem pozwanej przedmiotowe porozumienie stanowiło zmianę warunków nieważnych umów subrogacji, a więc było również bezwzględnie nieważne.

Z ostrożności procesowej pozwana powołała się na spotkanie w dniu 23 sierpnia 2012 r., podczas którego rzekomo powód zrzekł się roszczenia należności dochodzonej pozwem pod warunkiem, że pozwana zapłaci należność główną z umowy.

Pozwana wskazała także, że dochodzone pozwem odsetki przekroczyły wysokość odsetek maksymalnych.

W toku procesu powód ograniczył powództwo do łącznej kwoty 103.066 zł i zrzekł się roszczenia w zakresie kwoty 5.309,56 zł.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 20 sierpnia 2010 r. powód zawarł z (...) w O. umowę subrogacji w trybie art. 518 k.c., w ramach której powód zobowiązał się względem wskazanego powyżej podmiotu do spłaty jego zobowiązań w łącznej wysokości 893.754,47 zł na rzecz wierzycieli dłużnika w zamian za zapłatę wynagrodzenia/prowizji w kwocie 217.000 zł, płatnych w 24 ratach począwszy od 30 września 2010 r., na co wskazana placówka wyraziła zgodę (dowód: umowa subrogacji wraz z załącznikami i aneksami – k. 68-81).

W dniu 19 listopada 2010 r. powód zawarł z (...)w O. kolejną umowę subrogacji w trybie art. 518 k.c., w ramach której powód zobowiązał się względem wskazanego powyżej podmiotu do spłaty jego zobowiązań w łącznej wysokości 889.193,36 zł na rzecz 91 wierzycieli dłużnika w zamian za zapłatę wynagrodzenia/prowizji w kwocie 199.000 zł, płatnych w 24 ratach począwszy od 31 grudnia 2010 r. (dowód: umowa subrogacji – k. 47-53). (...)w O. wyraził zgodę na wstąpienie powoda w prawa wierzyciela oraz na spłatę kwoty 889.193,36 zł dostawcom dłużnej placówki (dowód: załącznik nr 2 do umowy subrogacji – k. 54-67).

Pozwana zwracała się do powoda z prośbą o umorzenie należności dodatkowych (dowód: zeznania świadka B. W. – protokół rozprawy z dnia 17 kwietnia 2014 r. – czas nagrania: 00:01:58-00:19:17).

W 2012 r. odbyło się spotkanie z udziałem S. (...), prezesa zarządu pozwanej, powoda. Spotkanie dotyczyło kwestii uregulowania zobowiązań pozwanej, jako podmiotu z 100% udziałem S. P. w O., która przejęła zobowiązania przekształconego(...) w O., wynikające z dwóch umów subrogacji. W trakcie spotkania ustalono, że powód nie podejmie działań prawnych celem wyegzekwowania zadłużenia od pozwanej do czasu wyjaśnienia kwestii związanych z odzyskaniem przez pozwaną kwoty „nadwykonań” od Narodowego Funduszu Zdrowia. Wynikiem spotkania okazało się porozumienie z dnia 30 kwietnia 2012 r., które oddawało treść uzgodnień. Powód wstrzymał także egzekucję należności pozwanej. W trakcie spotkania nie poruszano kwestii umorzenia zobowiązań pozwanej (dowód: zeznania świadka S. P. – protokół rozprawy z dnia 24 lutego 2014 r. – czas nagrania: 00:07:55-00:15:51; zeznania świadka B. W. – protokół rozprawy z dnia 17 kwietnia 2014 r. – czas nagrania: 00:01:58-00:19:17; zeznania powoda - protokół rozprawy z dnia 17 kwietnia 2014 r. – czas nagrania: 00:19:17-00:27:13; zeznania prezesa zarządu pozwanej protokół rozprawy z dnia 17 kwietnia 2014 r. – czas nagrania: 00:27:13-00:38:04).

Pozwana odesłała powodowi otrzymane od niego faktury VAT (dowód: zeznania świadka B. W. – protokół rozprawy z dnia 17 kwietnia 2014 r. – czas nagrania: 00:01:58-00:19:17).

W dniu 30 kwietnia 2012 r. strony zawarły porozumienie, w ramach którego pozwana oświadczyła, że uznaje swoje zobowiązania wobec powoda, wynikające z umów subrogacji z 20 sierpnia 2010 r. po aneksie nr (...) oraz z 19 listopada 2010 r. w łącznej kwocie 624.730,01 zł i zobowiązała się do spłaty zadłużenia we wskazanej kwocie, zgodnie z ustalonym harmonogramem. W § 4 porozumienia ustalono, że należności niespłacone w terminie określonym harmonogramem będą traktowane, jako zadłużenie przeterminowane, od którego powód będzie miał prawo naliczania odsetek karnych w wysokości 1,5 razy odsetek ustawowych w skali roku od dnia powstania zadłużenia przeterminowanego (pierwszy dzień po terminie wymagalności raty) do dnia jego zapłaty (dowód: porozumienie – k. 13-14; zeznania świadka S. P. – protokół rozprawy z dnia 24 lutego 2014 r. – czas nagrania: 00:07:55-00:15:51; zeznania świadka B. W. – protokół rozprawy z dnia 17 kwietnia 2014 r. – czas nagrania: 00:01:58-00:19:17).

We wrześniu 2012 r. odbyło się kolejne spotkanie z udziałem S. P., przedstawiciela pozwanej oraz powoda, podczas którego S. P. zobowiązał się do spłaty należności głównej w ciągu jednego roku

(dowód: zeznania świadka B. W. – protokół rozprawy z dnia 17 kwietnia 2014 r. – czas nagrania: 00:01:58-00:19:17; zeznania świadka S. P. – protokół rozprawy z dnia 24 lutego 2014 r. – czas nagrania: 00:07:55-00:15:51).

Podczas kolejnego spotkania z udziałem S. P. i B. S. Powiatowego S. wskazał, że spłata należności głównej będzie możliwa po podniesieniu kapitału pozwanej i uzyskaniu środków z budżetu Powiatu (...). Rada Powiatu wyraziła zgodę na powyższe (dowód: zeznania świadka B. W. – protokół rozprawy z dnia 17 kwietnia 2014 r. – czas nagrania: 00:01:58-00:19:17).

W dniu 18 lipca 2013 r. pozwana zapłaciła powodowi kwotę 192.659,52 zł tytułem spłaty kapitału z porozumienia (dowód: potwierdzenie wykonania operacji bankowej – k. 82; zeznania świadka B. W. – protokół rozprawy z dnia 17 kwietnia 2014 r. – czas nagrania: 00:01:58-00:19:17; zeznania prezesa zarządu pozwanej protokół rozprawy z dnia 17 kwietnia 2014 r. – czas nagrania: 00:27:13-00:38:04).

W dniu 22 lipca 2013 r. powód wezwał pozwaną do zapłaty całości wymagalnego zadłużenia w kwocie wskazanej w pozwie (dowód: wezwanie do zapłaty - k. 15-16; zeznania świadka B. W. – protokół rozprawy z dnia 17 kwietnia 2014 r. – czas nagrania: 00:01:58-00:19:17).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o złożone i wskazane powyżej dokumenty, zeznania świadków i stron, uznając zgromadzony w ten sposób materiał dowodowy za wystarczający, a przeprowadzone postępowanie dowodowe za pozwalające na wyjaśnienie i rozstrzygnięcie sprawy i nie wymagające uzupełnienia.

Sąd nie znalazł podstaw, by kwestionować wiarygodność treści dokumentów zwłaszcza, że ich autentyczność nie była kwestionowana przez strony. Sąd nie dopatrył się żadnych okoliczności, które pozwoliłyby na podważenie ich wiarygodności i dlatego uwzględnił fakty z nich wynikające w całości.

Sąd uznał zeznania świadków i stron w zakresie przytoczonych ustaleń za wiarygodne i przekonujące, gdyż okazały się spójne, logiczne i konsekwentne. Zeznania te znalazły poparcie w pozostałym materiale dowodowym i nie wymagały uzupełnienia.

Sąd nie dał wiary zeznaniom świadka W. i pozwanej w zakresie w jakim twierdzili oni, że doszło do zawarcia ustnego porozumienia w sprawie umorzenia części należności powoda. Jak zostanie bardziej szczegółowo wyjaśnione niżej Sąd uznał, że zawarcie takiego porozumienia – dotyczącego wszak środków publicznych – w formie ustnej jest nieprawdopodobne. Minimalna staranność wymagana w gospodarowaniu środkami publicznymi wymaga aby takie porozumienie zostało spisane.

Sąd postanowił oddalić wnioski o ponowne przesłuchanie świadka S. P.. Wskazany świadek szczegółowo zeznawał już w przedmiotowej sprawie, przedstawił wszystkie okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia sporu, co do których posiadał

wiedzę. Inne poglądy świadków oraz stron na część poruszanych w sprawie kwestii nie uzasadniają powyższego wniosku. Gdyby stanowiska stron były tożsame w sprawie nie zaistniałaby potrzeba rozstrzygnięcia sprawy i badania okoliczności sprawy, które wówczas okazałyby się bezsporne.

Sąd postanowił oddalić także wniosek o przesłuchanie stron po odebraniu przyrzeczenia, gdyż przepisy obowiązującego prawa nie przewidują przesłuchania obu stron procesu po odebraniu przyrzeczenia. Zgodnie z przepisem art. 303 k.p.c. Sąd może przesłuchać według swego wyboru jedną ze stron ponownie, po uprzednim odebraniu od niej przyrzeczenia. Przesłuchanie jednej ze stron co do pewnego faktu z odebraniem od niej przyrzeczenia nie wyłącza takiego przesłuchania drugiej strony co do innego faktu. Przesłuchanie obu stron procesu po uprzednim odebraniu od nich przyrzeczenia co do tych samych okoliczności nie jest znane polskiemu procesowi cywilnemu.

Sąd zważył, co następuje:

Bezspornym okazało się, że pozwana była dłużnikiem powoda, a zaległości pozwanej wyniknęły z faktu przejścia przez nią zobowiązań (...)w O. oraz zawarcia porozumienia w formie pisemnej, w którym pozwana uznała swój dług względem powoda.

Istota sporu, wobec zarzutów pozwanej, sprowadzała się do rozstrzygnięcia czy wskazane porozumienie zawarte w formie pisemnej było ważne i skuteczne oraz czy doszło do zawarcia kolejnego porozumienia, którego skutkiem byłoby ewentualne umorzenie przez powoda należności dochodzonych pozwem.

Przepisy ustawy o zamówieniach publicznych nakazują w przypadku umów o zamówienia publiczne korzystanie z procedury przetargowej. Jest to postępowanie skomplikowane, poprzedzające nawiązanie umowy gospodarczej a kształtujące przedmiotowo istotne i nieistotne elementy przyszłej umowy. Celem postępowania przetargowego jest to, aby umowy były zawierane z najlepszymi i by wolny rynek był rynkiem zdrowej i uczciwej konkurencji. Ten cel może być osiągnięty jedynie przez stosowanie przepisów ustawy o zamówieniach publicznych, a w szczególności również przepisów o postępowaniu przetargowym.

Obowiązkiem stosowania przepisów ustawy o zamówieniach publicznych objęte są umowy w sprawach zamówień publicznych.

Zgodnie z przepisem art. 2 pkt 13 Prawa zamówień publicznych przez zamówienia publiczne należy rozumieć umowy odpłatne zawierane między zamawiającym a wykonawcą, których przedmiotem są usługi, dostawy lub roboty budowlane. Definicja zamówień publicznych jest spójna z definicją zawartą w art. 1 ust. 2 lit. a dyrektywy 2004/18/WE ("Zamówienia publiczne" oznaczają umowy o charakterze odpłatnym, zawierane na piśmie, pomiędzy jedną instytucją zamawiającą lub większą liczbą instytucji zamawiających a jednym wykonawcą lub większą liczbą wykonawców, których przedmiotem jest wykonanie robót budowlanych, dostawa produktów lub świadczenie usług w rozumieniu niniejszej dyrektywy). Tym samym do wskazania, że zawarcie określonej umowy cywilnoprawnej jest udzieleniem zamówienia publicznego, konieczne jest aby umowa była odpłatna, jej stronami byli zamawiający i wykonawca, zaś przedmiotem tej umowy muszą być usługi, dostawy lub roboty budowlane (por. wyrok KIO z dnia 26 lipca 2011 r., sygn. akt KIO 1470/11).

Jako roboty budowlane w zamówieniach publicznych traktować należy: wykonanie robót budowlanych, zaprojektowanie i wykonanie robót budowlanych w ramach jednego procesu inwestycyjnego zlecane jednemu wykonawcy oraz realizację obiektu budowlanego przez osobę trzecią, zgodnie z wymaganiami określonymi przez zamawiającego, gdzie wykonawca zobowiązuje się do "dostarczenia" gotowego obiektu budowlanego (art. 2 pkt 8 Prawa zamówień publicznych).

Przepis art. 2 pkt 2 Prawa zamówień publicznych nadaje dostawom autonomiczne znaczenie, odmienne od pojęcia dostawy w art. 605 k.c., zgodnie z którym "przez umowę dostawy dostawca zobowiązuje się do wytworzenia rzeczy oznaczonych tylko

co do gatunku oraz do ich dostarczania częściami albo okresowo, a odbiorca zobowiązuje się do odebrania tych rzeczy i do zapłacenia ceny".

Definicja usług ma charakter negatywny - usługami będą bowiem wszelkie świadczenia, których przedmiotem nie są roboty budowlane lub dostawy, a są usługami wymienionymi w przepisach wydanych na podstawie art. 2a Prawa zamówień publicznych. Tak skonstruowana definicja odpowiada duchowi prawa wspólnotowego, gdyż pojęcie zamówień publicznych na usługi podobnie określono w dyrektywie 2004/18/WE oraz 2004/17/WE - zamówieniami na usługi są zamówienia publiczne inne niż zamówienia na roboty budowlane lub dostawy, których przedmiotem jest świadczenie usług. Definicja odsyła do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 stycznia 2010 r. w sprawie wykazu usług o charakterze priorytetowym i niepriorytetowym, które powiela treść załączników do dyrektyw, dzieląc usługi na priorytetowe i niepriorytetowe. Żadna z kategorii usług wymienionych we wskazanym Rozporządzeniu nie stanowi

o usłudze związanej z restrukturyzacją zaległości służby zdrowia.

Z treści umów subrogacji oraz porozumienia zawartego pomiędzy stronami jednoznacznie wynika ich przedmiot. Zatem na podstawie jednoznacznie określonego przedmiotu umów, biorąc pod uwagę wskazane powyżej definicje robót, budowlanych, dostaw i usług nie sposób było uznać, że umowy subrogacji dotyczą wykonania robót budowlanych, dostaw produktów lub świadczenia usług, a więc ich przedmiot nie spowodował zakwalifikowania umów subrogacji do grupy umów podlegających obowiązkowo reżimowi ustawy o zamówieniach publicznych. Zatem fakt niezawarcia umowy we wskazanym trybie zamówień publicznych nie powoduje nieważności umów subrogacji.

Niezależnie od tego nawet gdyby uznać, że umowy te winny być w trybie przetargowym to sam fakt pominięcia tego trybu nie powodowałby ich nieważności ale jedynie dawał postawy do ich ewentualnego unieważnienia.

Po analizie zebranego w sprawie materiału dowodowego Sąd doszedł do wniosku, że pozwana nie udowodniła, aby doszło do porozumienia, w ramach którego powód zrzekłby się dochodzonych pozewem należności.

Jedynymi dowodami, które pozwana przedstawiła na tę okoliczność i na podstawie których podjęła próbę wykazania, że do takiego porozumienia doszło były zeznania strony pozwanej oraz S. P., z zeznań którego wynikało, iż jest osobiście zainteresowany w dokonaniu powyższych ustaleń ze względu na 100% udział S. P. w pozwanej spółce. Inne dowody zgromadzone w sprawie nie potwierdzają tego faktu. Zeznania powyżej wskazanych osób dowodzą tego,

że po zawarciu porozumienia pisemnego w kwietniu 2012 r. doszło do szeregu spotkań z udziałem stron, lecz podczas nich nie doszło do porozumienia w kształcie wskazanym przez pozwaną, a więc do wyrażenia zgody przez powoda na umorzenie należności dochodzonych pozewem. Każda ze stron spodziewała się innego rezultatu rozmów, ale nie doszło do konsensusu odnośnie konkretnych ustaleń w zakresie umorzenia należności.

Na uwagę zasługuje to, że porozumienie obejmujące należności dochodzone w postępowaniu zostało zawarte w formie pisemnej, natomiast porozumienie, w którym powód rzekomo zrzekł się należności miałyby mieć formę ustną.

Należności, o których mowa, według Sądu, są ściśle powiązane ze środkami publicznymi jednostki samorządu terytorialnego. W myśl art. 5 ustawy o finansach publicznych środkami publicznymi są m.in. dochody publiczne - świadczenia pieniężne ustanowione przez organy władzy publicznej, pobierane i gromadzone przez administrację publiczną na rachunkach właściwych budżetów lub publicznych funduszy celowych, przeznaczone na wydatki

publiczne w związku z realizacją zadań publicznych, w tym cele socjalne, np. służbę zdrowia. Dokonywanie wydatków publicznych zgodnie z zasadami określonymi w ustawie objęte jest reżimem odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

Charakter i ranga środków objętych porozumieniem pisemnym nakazywała określonym podmiotom, a w szczególności pozwanej, dysponującej środkami publicznymi dokonywać wszelkich uzgodnień dotyczących tych środków w formie pisemnej. Jakikolwiek ewentualne ustalenia ustne pomiędzy stronami wymagały zatem ich skonkretyzowania w formie pisemnej. Pozwana nie udowodniła jednak, że ustalenia ustne, dotyczące umorzenia należności powoda miały kiedykolwiek miejsce oraz że doszło do ich skonkretyzowania w formie pisemnej.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd postanowił, jak w pkt 1 sentencji.

W części dotyczącej żądania zasądzenia kwoty 5.309,56 zł Sąd umorzył postępowanie na podstawie przepisu art. 355 k.p.c., albowiem powód cofnął pozew w tym zakresie i zrzekł się roszczenia w tej części.

Orzeczenie o kosztach procesu okazało się konsekwencją orzeczenia głównego.

Pozwana przegrała proces, zobowiązana jest zatem zwrócić powodowi jego koszty.

Na koszty poniesione przez powoda złożyły się :

- opłata sądowa od wniesionego pozwu = 5.419 zł (art. 13 Ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych),
- opłata skarbową od pełnomocnictwa = 17 zł (art. 1 ust. 2 Ustawy o opłacie skarbowej),
- wynagrodzenie radcy prawnego = 3.600 zł (§ 2 ust. 1 i 2 i § 6 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu).

SSO Leszek Guza